

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Traballo por proxectos en educación física		Código	652513213
Titulación	Mestrado Universitario en Didácticas Específicas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas			
Coordinación	Varela Garrote, Lara	Correo electrónico	lara.varela@udc.es	
Profesorado	Varela Garrote, Lara	Correo electrónico	lara.varela@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Dentro del perfil formativo del Máster Universitario en Didácticas Específicas se contempla esta asignatura (Trabajo por proyectos en Educación Física) que completa la formación del futuro docente hacia un trabajo en el ámbito del trabajo por proyectos que permita dar respuesta a las demandas sociales existentes.</p> <p>La educación física es un área que en sí misma posee un gran potencial en la promoción de conocimientos, procedimientos y actitudes. Además de esto lleva intrínseco un valor añadido y es la posibilidad de aliarse con otras áreas para trabajar por proyectos y abordar una diversidad de conocimientos en todos los niveles de enseñanza formal y no formal.</p>			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer as bases teóricas do traballo interdisciplinar e identificar os seus centros de interese en contextos escolares e non escolares.
A2	Identificar e analizar criticamente propostas interdisciplinares no ámbito educativo.
A3	Deseñar, xustificar, organizar e avaliar de forma sistemática propostas interdisciplinares en distintos contextos educativos
A4	Desenvolver a competencia lingüística en lingua estranxeira orientada cara á docencia nas áreas específicas
A7	Capacidade de aplicar coñecementos teóricos relativos ás Didácticas Específicas, tanto á investigación como á innovación e a avaliación.
A8	Ser capaz de defender e argumentar de forma oral e escrita o traballo de investigación e/ou innovación realizado, utilizando, de ser o caso, recursos audiovisuais de apoio.
A9	Ensaia e avaliar formulacións de ensino disciplinares ou interdisciplinares en contextos educativos reais, e promover propostas de mellora en relación cos resultados obtidos.
A10	Coñecer os fundamentos teóricos que sustentan a investigación e innovación no ámbito das Didácticas Específicas
A11	Coñecer, comprender e utilizar a linguaxe científica e aplicala correctamente nas distintas formas de expresión e comunicación
A13	Analizar e valorar criticamente investigacións e proxectos de innovación en ámbitos disciplinares específicos.
A15	Identificar criterios de calidade e control, tanto na investigación como na práctica docente, fomentando o espírito crítico, reflexivo e innovador.
A16	Deseñar, xustificar, organizar e avaliar propostas para a investigación e a innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
A17	Seleccionar, adaptar e aplicar materiais e recursos TIC e doutra índole, para mellorar o ensino e a aprendizaxe das diferentes ámbitos disciplinares.
A18	Recoñecer a investigación e a innovación aplicada ás ciencias da educación como ferramenta continua de innovación e mellora educativa e social.
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.

B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permita continuar estudando dun modo que terá que ser en boa medida autodirixido ou autónomo.
B6	Capacidade de análise e síntese.
B7	Capacidade de adaptación a situacións novas.
B8	Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaborativa.
B10	Capacidade de organización e planificación en ámbitos educativos disciplinares e interdisciplinares.
B11	Capacidade de innovar (creatividade) dentro de contextos educativos escolares e non escolares.
B12	Comportarse con ética e responsabilidade social e ambiental como docente e/ou investigador.
B13	Ser capaz de comunicarse cos seus compañeiros, coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral no ámbito das súas áreas de coñecemento.
B14	Incorporar as TIC no proceso de investigación e a xestión da información, a análise de datos e a difusión e comunicación de resultados
B15	Ter capacidade para actualizar os coñecementos, as metodoloxías e as estratexias na práctica docente.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
	Coñecer os fundamentos básicos da aprendizaxe por proxectos.	AP1 AP10 AP13 AP18	BP1 BP3
Valorar a importancia do traballo por proxectos como estratexia de mellora da calidade educativa no ámbito da Educación Física.	AP1 AP2 AP3 AP4 AP7 AP8 AP10 AP13 AP15 AP16 AP17	BP4 BP5 BP8 BP9 BP10 BP11 BP13 BP15	CP1 CP6 CP8

Analizar o currículo de Educación Física e as súas posibilidades para aplicar enfoques metodolóxicos basados na aprendizaxe por proxectos.	AP1 AP2 AP7 AP8 AP9 AP10 AP13 AP18	BP1 BP6 BP7 BP8 BP9 BP10 BP11 BP15	CP1 CP6 CP7 CP8
Coñecer e analizar críticamente experiencias de aprendizaxe por proxectos en Educación Física.	AP1 AP2 AP3 AP4 AP9 AP10 AP13 AP15 AP18	BP6	CP5 CP6 CP7 CP8
Diseñar, xustificar, organizar e avaliar proxectos aplicados ao ámbito da Educación Física.	AP1 AP2 AP3 AP4 AP7 AP8 AP9 AP10 AP11 AP15 AP16 AP17	BP1 BP2 BP3 BP4 BP6 BP7 BP8 BP9 BP10 BP11 BP12 BP13 BP14	CP1 CP3 CP4 CP5 CP7 CP8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Marco teórico da aprendizaxe por proxectos.	.
2. O traballo por proxectos o currículo de Educación Física.	.
3. A aprendizaxe por proxectos na Educación Física.	.
4. Deseño de propostas de aprendizaxe por proxectos en Educación Física en contextos escolares e non escolares.	.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A10 A11 A13 A15 A18 B1 B3 B6 C2 C5 C7 C8	3	0	3
Aprendizaxe colaborativa	A3 A7 A8 A9 A16 A17 B2 B4 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 C1 C3 C4	3	6	9

Discusión dirixida	A13 A15 B6 B7 C1 C6 C7 C8	1	0	1
Presentación oral	A11 A17 B6 B7 B8 B13 B14 C1 C3	3	6	9
Proba mixta	A1 A2 A3 A10 A13 B1 B6 B7 B8 B12 C7	1	0	1
Sesión maxistral	A1 A2 A10 A13 A18 B1 B2 B12 C5 C6 C7 C8	9	18	27
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A7 A10 A16 A17 B2 B3 B4 B5 B7 B9 B10 B11 B12 B13 B14 C1 C4 C5	3	21	24
Actividades iniciais	A2 A13 B6 B7 B8 C5 C7	1	0	1
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais y/o bibliográficos relevantes para a temática de la materia con actividades específicamente diseñadas para el análisis de los mismos.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedimentos de ensinanza-aprendizaxe guiados de forma presencial y/o apoiados con tecnoloxías de la información y las comunicaciones, que se basan en la organización de la clase en pequenos grupos en los que el alumnado trabaja conjuntamente en la resolución de tarefas asignadas por el profesorado para optimizar su propio aprendizaje y el de los otros miembros del grupo.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos en la que los miembros del grupo discuten de forma libre, informal y espontánea sobre un tema, estando coordinados por un moderador.
Presentación oral	Presentación por parte de los alumnos del proyecto o traballo/s realizado y previamente aprobado por el profesor y elegido entre profesor y alumno.
Proba mixta	Prueba que integra preguntas tipo de pruebas de ensayo y preguntas tipo de pruebas objetivas. En cuanto a preguntas de ensayo, recoge preguntas abiertas de desarrollo. Además, en cuanto a preguntas objetivas, puede combinar preguntas de respuesta múltiple, de ordenación, de respuesta breve, de discriminación, de completar y/o de asociación.
Sesión maxistral	Algunos temas de la asignatura serán expuestos en el aula a través de diferentes medios: explicación oral, apoio con presentaciones informáticas, visualización de materiais didácticos en soporte CD,DVD y VHS.
Traballos tutelados	Metodoloxía diseñada para promover el aprendizaje autónomo de los estudiantes, bajo la tutela del profesor y en escenarios variados (académicos y profesionales). Está referida prioritariamente al aprendizaje del "cómo hacer las cosas". Constituye una opción basada en la asunción por los estudiantes de la responsabilidad por su propio aprendizaje.
Actividades iniciais	Actividades que se llevan a cabo antes de iniciar cualquier proceso de enseñanza-aprendizaje a fin de conocer las competencias, intereses y/o motivaciones que posee el alumnado para el logro de los objetivos que se quieren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ella se pretende obtener información relevante que permita articular la docencia para favorecer aprendizajes eficaces y significativos, que partan de los saberes previos del alumnado

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Aprendizaxe colaborativa	Análisis de fontes documentais, aprendizaxe colaborativa e traballos tutelados:
Análise de fontes documentais	Realizarase de forma individual ou en pequenos grupos que traballarán a partir de distintos documentos sobre aspectos relacionados coa materia. A profesora orientará o traballo individual ou dos grupos, dando pautas para inicialo, revisando o proceso, resolvendo dudas e valorando as aportacións que vaian surxindo.
Traballos tutelados	Nesta materia non se admite dispensa académica de exención de asistencia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A3 A7 A8 A9 A16 A17 B2 B4 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 C1 C3 C4	Traballo que ten como denominación ?Trabajo por proxectos?, será o fío conductor da materia e consistirá en levar a cabo vivencialmente un traballo por proxectos. Crearánse distintos materiais produto das vivencias desenvolvidas.	50
Presentación oral	A11 A17 B6 B7 B8 B13 B14 C1 C3	Consiste na exposición na clase (e posterior discusión) da análise de fontes documentais e dos traballos tutelados.	20
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A7 A10 A16 A17 B2 B3 B4 B5 B7 B9 B10 B11 B12 B13 B14 C1 C4 C5	Realizaranse traballos de aplicación de contidos tras desenvolverse as saídas previstas na materia. Os traballo poderanse realizar individualmente ou en grupo. A docente especificará os requisitos formales para a súa presentación, tanto na súa parte escrita como na oral. O cumprimento dos requisitos será imprescindible para que os traballos sexan aceptados.	30

Observacións avaliación
<p>O estudiantado será avaliado polos traballos tutelados (30%), a aprendizaxe colaborativa (50%) e a presentación oral (20%), que poderá realizarse individualmente ou en grupo tal e como se acorde coa docente. Para que o alumnado sexa evaluado de este modo, deberá asistir polo menos ao 80% das sesións presenciais.</p> <p>Si o estudiantado non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais deberá ser evaluado además de polos traballos tutelados e a aprendizaxe colaborativa, por una prueba individual. Neste caso todos os ítems da avaliación terán una ponderación do 33% esixíndose en cada unha de elas una nota igual ou superior a 5 sobre 10.</p> <p>Nesta materia non se admite dispensa académica de exención de asistencia.</p>

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Arias , A.; Arias , D.; Navaza, Mª V. e Rial , Mª D. (2009). O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Blázquez, D. (2013). Diez competencias docentes para ser mejor profesor de educación física. Barcelona: Inde. Bona, C. (2013). El cuarto hocico: de como doce niños y un maestro buscaron cambiar el mundo. Hades Editorial. Bona, C. (2015). La nueva educación. Barcelona: Plaza&Janés. Delgado, M. y Tercedor, P. (2002). Estrategias de intervención en Educación para la Salud desde la Educación Física. Barcelona: Inde. Díez , C. (1998). La oreja verde de la escuela. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil. Madrid: Ediciones de la Torre. Elboj , C.; Puigdemívol , I.; Soler , M. y Valls , R. (2002). Comunidades de aprendizaje. Barcelona: Graó. Garijo, J.L. y Hermosa, M (2011). La Educación Física y los Espacios de Aventuras. Barcelona: Inde. Kilpatrick, W. (2006). O Método de Proyecto. Viseu: Edições pedagogo. López, M (2011): Educación física alternativa. Barcelona: Inde. Pellicer, I (2011). Educación Física Emocional. Barcelona: Inde. Purcell, T.; Werner, P.H. y Cone, S.L. (2009). Interdisciplinary Elementary Physical Education. Champaign IL: Human Kinetics. Richardson, G.R. (2014). Creating a Space to Grow. New York: Routledge. Robinson, K. (2015). Escuelas creativas. La revolución que está transformando la educación. Barcelona: Ariel. Rubio, L.; Campo, L. y Sebastiani, E.M. (2014). Aprendizaje servicio y educación física: experiencias de compromiso social a través de la actividad física y el deporte. Barcelona: Inde. Torres, J. (1996). Globalización e interdisciplinariedad: el currículum integrado. Madrid: Morata. V.V.A.A. (2010). Los proyectos de trabajo en el aula. Barcelona: Graó. Revistas:- Cultura, Ciencia y Deporte: Revista de Ciencias de la Actividad Física y del Deporte de la Universidad. Universidad Católica San Antonio de Murcia. Murcia.- Habilidad motriz: Revista de Ciencias de la Actividad Física y del Deporte. Colegio Oficial de Profesores y Licenciados en Educación Física de Andalucía. Córdoba.- Motricidad. Asociación Española de Ciencias del Deporte. Granada.- Retos. Federación Española de Asociaciones de Docentes de Educación Física (FEADEF). Almería.- Revista de educación física: Renovar la teoría y práctica. Boidecanto. La Coruña.- Revista Española de Educación Física. Consejo General de Colegios Oficiales de Licenciados en Educación Física y en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte. Madrid.- Tándem. Didáctica de la Educación Física. Graó. Barcelona.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise de experiencias interdisciplinares/652513204

Diseño de proxectos interdisciplinares/652513205

A interdisciplinariedade en contexto/652513203

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Investigación e innovación en didáctica da expresión corporal/652513214

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías